

Lovforslag nr. L 272. Fremsat den 20. maj 1986 af arbejdsministeren

Forslag

til

Lov om bortfald af automatisk regulering af arbejdsvederlag m.v. på grundlag af reguleringspristallet

§ 1. Hvor der 30. maj 1986 er aftalt eller fastsat automatisk regulering af arbejdsvederlag m.v. på grundlag af det reguleringspristal, der beregnes i henhold til lov om beregning af et reguleringspristal med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 134 af 8. april 1980, bortfalder disse ordninger med virkning for reguleringer på grundlag af reguleringspristallet for april 1987 og følgende reguleringspristal.

§ 2. Uanset bestemmelserne i § 1 kan der fortsat ske regulering af tillæg, der skal give dækning for omkostninger ved arbejdets udførelse, således at de giver den samme dæk-

ning som forudsat ved aftalen om eller fastsættelsen af de hidtil gældende satser.

§ 3. Loven træder i kraft ved bekendtgørelse i Lovtidende.

§ 4. I Grønland gælder loven alene for regulering af arbejdsvederlag m.v., der er optjent i et ansættelsesforhold til staten, eller som ydes af staten, eller som er optjent under privat ansættelse på de dansk-amerikanske forsvarsområder til opfyldelse af de funktioner, der varetages af amerikanske myndigheder og rigsmyndighederne.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Som en af sine første handlinger efter sin tiltræden i efteråret 1982 foreslog regeringen, at den automatiske dyrtidsregulering af lønninger blev suspenderet. Dette blev vedtaget af folketinget ved lov nr. 575 af 27. oktober 1982. Suspensionen blev senere forlænget ved lov nr. 237 af 23. maj 1984, således at der nu tidligst igen kan ske dyrtidsregulering af løn til september 1987.

Baggrunden herfor er regeringens faste overbevisning om, at den automatiske dyrtidsregulering var stærkt medvirkende til at fastholde den høje inflation. Tværtimod at beskytte f.eks. de lavtlønnede mod en udhuling af lønnen, medvirkede dyrtidsreguleringen til en forværring af de økonomiske problemer og det vedvarende reallønsfald.

Den tid, der er gået siden 1982, har vist, at regeringen havde ret.

Hvor inflationsraten i 1982 var på over 10 pct. regner vi nu med, at den for 1986 vil blive på ca. 2 pct. Det betyder, at lønmodtagerne nu for første gang i mange år har reallønstigninger på trods af, at der i indeværende overenskomstperiode kun har været adgang til meget lave nominelle lønstigninger.

Derfor foreslås det, at eksisterende aftaler m.v. om regulering af lønninger m.v. på grundlag af reguleringspristallet ophæves.

Arbejdsmarkedets parter er ved at tilrettelægge overenskomstforhandlingerne. Derfor fremsættes forslaget nu.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Forslaget indebærer, at eksisterende aftaler m.v. om automatisk regulering af arbejdsvederlag m.v. på grundlag af reguleringspristallet bortfalder samtidig med, at den nuværende suspension af dyrtidsreguleringen udløber, jfr. lov nr. 575 af 27. oktober 1982 om begrænsning af lønstigninger og om ændring af takt- og dyrtidsregulering m.v. som ændret ved lov nr. 237 af 23. maj 1984. Der kan herefter ikke finde reguleringer sted på grundlag af

de eksisterende aftaler, og alle spørgsmål om dyrtidsregulering af arbejdsvederlag m.v. må derfor i givet fald påny gøres til genstand for aftale mellem parterne. Nye aftaler om dyrtidsregulering af arbejdsvederlag m.v. kan dog tidligst få virkning fra det tidspunkt, hvor suspensionen af dyrtidsregulering udløber, jfr. lov nr. 575 af 27. oktober 1982, som ændret ved lov nr. 237 af 23. maj 1984.

Forslaget omfatter regulering såvel efter kollektive overenskomster og aftaler m.v. som efter individuelle aftaler og ensidigt fastsatte lønvilkår, og såvel i den offentlige sektor som på det private arbejdsmarked.

Ved arbejdsvederlag m.v. forstås udover enhver form for lønindtægt i form af års-, måneds-, 14 dages-, uge-, dag- eller timeløn, akkordfortjeneste, også pensionsbidrag, honorarer og andre former for vederlag samt alle former for ydelser og tillæg til lønnen, som f.eks. anciennitets- og alderstillæg, rådighedstillæg, ulempevederlag og overarbejdsbetaling, i det omfang disse ikke er omkostningsdækkende, jfr. forslagens § 2 og bemærkningerne hertil.

Til § 2

Det foreslås, at omkostningsdækkende tillæg – uanset § 1 – fortsat skal kunne reguleres i forhold til en konstateret udvikling i priser og omkostninger. Som eksempel på sådanne tillæg kan nævnes udetillæg, smudstillæg, beklædningstillæg, time- og dagpenge, hotelgodtgørelsessatser, rejsedagpenge og kørselsgodtgørelse.

Forslaget skal ses på baggrund af, at sådanne tillæg snarere har karakter af refusion af faktisk afholdte omkostninger, som er nødvendige i forbindelse med arbejdets udførelse, end karakter af egentlig løn. Sådanne tillæg bør derfor fortsat kunne reguleres automatisk på grundlag af udvikling i priser og omkostninger, således at det sikres, at de løbende giver samme dækning, som forudsat ved den seneste aftale eller fastsættelse. Det bemærkes herved, at en løbende automatisk regulering af sådanne tillæg vil være administrativt enklere, end

f.eks. halvårslige fastsættelser af eller forhandlinger om regulering af sådanne tillæg.

Til § 4

På langt den overvejende del af det grønlandske arbejdsmarked er dyrtidsregulering af arbejdsvederlag m.v. ikke fastsat eller aftalt på grundlag af det reguleringspristal, der beregnes i henhold til lov om beregning af et reguleringspristal med senere ændringer, jfr. lovbekendtgørelse nr. 134 af 8. april 1980. Endvidere har det grønlandske hjemmestyre i henhold til hjemmestyreloven overtaget kompetencen til at fastsætte bestemmelser om løn- og ansættelsesforhold, herunder bestemmelser om dyrtidsregulering af arbejdsvederlag m.v., på såvel

det offentlige, ikke-statslige arbejdsmarked som det private arbejdsmarked i Grønland. Undtaget herfra er dog den del af det private arbejdsmarked, der er beskæftiget på de dansk-amerikanske forsvarsområder til opfyldelse af de funktioner, der varetages af amerikanske myndigheder og rigsmyndighederne.

Det foreslås derfor, at ophævelse af automatisk dyrtidsregulering af arbejdsvederlag m.v. på grundlag af det danske reguleringspristal alene skal omfatte den del af det grønlandske arbejdsmarked, som ikke er underlagt hjemmestyrets kompetence.

Det bemærkes, at der ikke er et tilsvarende behov for at undtage Færøerne i lovforslaget.